

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Освітня програма	26403 Міжнародні відносини
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	26403
Назва ОП	Міжнародні відносини
Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Спеціальність	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Дегтярьов Сергій Іванович, Скидан Максим Ігорович, Комарницький Михайло Михайлович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	22.10.2020 р. – 24.10.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/Vidomosti-pro-samoociniuvannya-OP-291-Mizhnarodni-vidnosyny.pdf
Програма візиту експертної групи	https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/Programa-vyvizdu-ekspertnoyi-grupy-OP-291.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП «Міжнародні відносини», що акредитується вперше, загалом відповідає критеріям акредитації. Освітня програма є актуальною та збалансованою у контексті врахування сучасних вимог ринку праці та інтересів стейкхолдерів. Вона узгоджується із місією та стратегією розвитку ЗВО. ОП має необхідне забезпечення викладачами із належною академічною кваліфікацією, а також можливість для залучення більшої частки фахівців із професійною кваліфікацією. Результати акредитаційної експертизи засвідчили, що існує достатня відповідність якісному рівню організації таких освітніх процесів: проєктування цілей ОП; розробка структури та змісту ОП; формування доступу до ОП та визнання результатів навчання; організація навчання і викладання за ОП; контроль знань, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність; забезпечення ОП людськими ресурсами; формування освітнього середовища та матеріальних ресурсів; розробка і впровадження системи внутрішнього забезпечення якості ОП; створення прозорих та публічних процедур для якісного функціонування ОП. Особливу увагу варто зосередити на тому, що матеріально-технічне забезпечення ОП у повній мірі відповідає вимогам, наявні сучасно обладнані аудиторії для коворкінгу в рамках діяльності різноманітних міжнародних центрів, які провадять діяльність у ЗВО, що є позитивною практикою, яка виділяє університет серед інших ЗВО. Усі зазначені освітні процеси містять недоліки несистемного характеру та мають резерви для удосконалення, що і стало предметом консультативного оцінювання експертної групи. Наявний значний потенціал ЗВО у сфері інтернаціоналізації створює додаткові можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії. ЗВО продемонстрував підхід, орієнтований на вдосконалення ОП «Міжнародні відносини» та свою спроможність забезпечити дотримання критеріїв акредитації в майбутньому.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. Наявність системи узгоджених локально-правових актів ЗВО та чіткого і зрозумілого механізму їх реалізації. 2. Застосування в освітньому процесі Персональних навчальних систем (ПНС), що використовують зокрема, розміщені у відкритому доступі технологічні карти дисциплін. Відповідно, належним чином налагоджена робота зі здобувачами в умовах карантинних обмежень (ПНС, використання платформи Coursera протягом карантину, зворотній зв'язок студент-викладач тощо). 3. Система заохочення викладацької майстерності, яка передбачає матеріальне і професійне заохочення, продумана і детально прописана. 4. Змістовний та функціональний сайт бібліотеки ЗВО зі спеціалізованою електронною системою видачі книжок, репозитарієм, віртуальними довідками тощо. 5. Активне залучення роботодавців до формування ОП, а також проведення щотижневих відкритих лекцій з практиками та експертами галузі, зокрема з представниками міжнародних організацій в Україні. 6. ЗВО займає активну позицію у дотриманні норм академічної доброчесності, зокрема через жорсткі вимоги до якості наукових робіт. Про це свідчать допустимі норми унікальності тексту у наукових працях (не менше 75% для есе, тез для конференцій і не менше 85% для наукових статей). 7. Ефективна практика залучення студентів до наукової роботи, поєднання навчання і досліджень у рамках наукових гуртків кафедр, результативність участі у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт, публікаційна активність. 8. Матеріально-технічна база для забезпечення належної освітньої та наукової діяльності у межах даної ОП є на належному рівні (добротний санітарно-технічний стан аудиторій, комп'ютерні класи, створені умови для навчання особам з особливими потребами) 9. Високий рівень роботи соціально-психологічної служби ЗВО з різними категоріями здобувачів вищої освіти та університету.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкі сторони ОП: 1. Компетентності та ПРН, передбачені ОП і закладені в матриці відповідності, не завжди збігаються з компетентностями та ПРН, позначеними в РП НД. 2. Включення у блок вибіркового дисциплін професійної дисципліни «Комплексний тренінг», яка забезпечує значний сегмент професійної освіти і ПРН. 3. Відсутність дисциплін вільного вибору за спеціальністю серед переліку дисциплін вільного вибору для студентів магістратури МАГ-МАЙНОР. 4. Відсутність діяльної практики реалізації академічної мобільності для студентів та викладачів ОП. 5. Відсутність практичного застосування механізмів перезарахування результатів навчання, отриманих у ЗВО України та за кордоном. 6. Відсутність науково-дослідної теми кафедри, яка за змістом відповідає саме ОП. 7. Методичне забезпечення навчальних дисциплін даної ОП потребує оновлення. Рекомендації: 1. Скорегувати навчальний план (див. Рекомендації до Критерію 2). 2. Розглянути можливість впровадження нової спеціалізації або тіпог з умовною назвою «Міжнародна політична регіоналістика» або «Міжнародні організації» (див. Рекомендації до критерію 2). 3. Доповнити ОК можливість набуття «soft skills» та відповідно прописати їх у РНД. 4. Урізноманітнити перелік вибіркового дисциплін для студентів ОП серед дисциплін вільного вибору для студентів магістратури МАГ-МАЙНОР. 5. Розширити для здобувачів можливість поглиблення і вдосконалення знання іноземних мов, збільшити кількість дисциплін, які викладають іноземною мовою. 6. Розширення публікаційної діяльності викладачів з акцентом на ті дисципліни, які вони забезпечують. 7. Розширити перелік інституцій і установ для підвищення кваліфікації для викладачів. 8. Уніфікувати рейтинг-плани навчальних дисциплін. 9. Розширити практику застосування міжнародних стилів оформлення бібліографічних посилань під час написання кваліфікаційних робіт. 10. Звернути увагу на забезпечення бібліотеки новою навчальною літературою, в тому числі іноземними мовами. 11. Підсилити інтернаціональну складову ОП. 12. Розширити партнерську базу ЗВО з метою реалізації міжнародної академ. мобільності для даної ОП та заохочувати учасників освітнього процесу до участі в програмах академ. мобільності. 13. Освоїти позитивний досвід інших ОП «Міжнародні відносини» в

українських ЗВО. 14. Розширити перелік баз практик, залучивши до співпраці представників інших органів державної влади, міжнародних неурядових організацій. 15. Залучати майбутніх випускників ОП до навчального процесу, сприяти створенню асоціації випускників. 16. Розмістити на сайті ЗВО контактну та уніфіковану розгорнуту інформацію про академічну і професійну кваліфікацію викладачів кафедри політології та філософії із гіперпосиланнями на їхні профілі у міжнародних реєстрах вчених. 17. Доопрацювати веб-сайт ЗВО щодо можливості надання пропозицій та зауважень від стейкхолдерів та інших зацікавлених сторін до відповідних проектів ОП. 18. Оновити науковий профіль кафедри з метою більшої відповідності спеціальності “Міжнародні відносини”.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Експертна група вважає, що освітня програма відповідає визначеним місії й стратегії університету. Стратегічна мета розвитку ХНЕУ імені С.Кузнеця та місія даного ЗВО відображені у положеннях “Концептуальні засади розвитку ХНЕУ до 2020 року” (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/zasadu.pdf>) та “Стратегічний план розвитку Харківського національного економічного університету на 2013 – 2020 роки” (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/Strategic-Plan-HNEU-2013-2020-years.pdf>). Метою ОП є “підготовка фахівців, здатних розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики та міжнародних комунікацій”. Ця мета корелюється зі стратегічною метою розвитку ХНЕУ імені С.Кузнеця, згідно з якою пріоритетом є “підвищення якості підготовки фахівців до рівня, що забезпечить їм можливість... успішно працювати за фахом”. Місія університету зосереджена на формуванні творчої, “всебічно розвинутої особистості, професіонала для наукової та практичної роботи”. Усі наведені вище положення, у свою чергу, корелюються з цілями навчання, викладеними у Стандарті вищої освіти України з і спеціальності 291 “Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії” для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 1003 від 04.08.2020 р. (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2020/08/05/291-mvskrs-magistr.pdf>). Освітні компоненти ОП передбачають формування у здобувачів компетентностей, які сприяють реалізації ЗВО його місії (Розділ II ОП - <https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/Mizhnarodni-vidnosyny-2020.pdf>). Термін дії стратегії ЗВО завершується у поточному році. Але за словами адміністрації ЗВО нова стратегія ХНЕУ ім. С. Кузнеця на 2021-2027 рр. знаходиться у процесі розроблення і найближчим часом буде прийнята. Крім того, планується часткова зміна акцентів у новій стратегії, яка буде передусім націлена на формування “компетентного фахівця, здатного до самореалізації”. Університет розглядається як фундамент для формування особистості.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Під час формування цілей ОП були враховані потреби усіх зацікавлених сторін (перш за все, здобувачів і роботодавців). Роботодавці надали низку пропозицій щодо удосконалення ОП (протокол №9 від 14.04.2020 р. вказаний у пропозиції стейкхолдерів щодо змін в ОП “Міжнародні відносини” другого (магістерського) рівня вищої освіти - документ додається). Викладачі обговорюють зміст і цілі ОП на засіданнях кафедр, результатом чого є регулярне оновлення дисциплін, їхнього змісту. Це підтверджується протоколами засідань кафедри міжнародного бізнесу та економічного аналізу (документи додаються). Здобувачі висловлюють свою позицію через анкетування, анонімні опитування. Такі опитування проводилися у травні та у вересні 2020 року. Зокрема, було враховане їхнє побажання в межах дисципліни “Комунікативні технології в міжнародних відносинах” щодо розширення можливості залучення представників закордонних і міжнародних установ і організацій до проведення практичних занять з відповідної дисципліни (протокол №13 від 26.06.2020 р. - документ додається). Це було підтверджено безпосередньо представниками від роботодавців та самими здобувачами під час зустрічей з та 5. Щотижнево відбуваються лекції стейкхолдерів для здобувачів ОП (протокол №3 від 02.10.2020 р. - документ додається). Зокрема, 22.10.2020 р. відбувся онлайн-семінар представника Консультативної місії Європейського Союзу в Україні Саєра Аммара (Німеччина). Випуску здобувачів вищої освіти за ОП ще не було, відповідно вони ще не долучалися до обговорення даної ОП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Тенденції розвитку спеціальності, ринку праці в ОП враховуються. Це підтверджується активною участю стейкхолдерів в оновленні ОП (протоколи №9 від 14.04.2020 р., №13 від 26.06.2020 р., №2 від 14.09.2020, пропозиції стейкхолдерів щодо змін в ОП "Міжнародні відносини" другого (магістерського) рівня вищої освіти - документи додаються). Про це свідчить також тісна співпраця роботодавців зі здобувачами. Здобувачі часто беруть участь у міжнародних заходах Департаменту із взаємодії з міжнародними агенціями та фінансовими установами, Департаменту міжнародного співробітництва виконкому Харківської міської ради. Ці ж департаменти є і базою практики здобувачів-магістрів даної ОП. Під час зустрічі роботодавці підтвердили професійний рівень здобувачів. Роботодавці також зазначили, що у регіоні є потреба у кваліфікованих фахівцях зі спеціальності даної ОП. 4 серпня 2020 року затверджено Стандарт вищої освіти України з і спеціальності 291 "Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії" для другого (магістерського) рівня вищої освіти (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2020/08/05/291-mvskrs-magistr.pdf>), де враховані всі тенденції розвитку спеціальності та галузевого контексту. Вже у вересні під час зустрічей зі стейкхолдерами ОП була оновлена відповідно до вказаного Стандарту (протокол №2 від 14.09.2020 - документ додається). У тому числі були відкориговані цілі ОП та ПРН. Таким чином, цілі освітньої програми та ПРН визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності та галузевого контексту. При розробці ОП враховано досвід низки українських і іноземних освітніх програм. Це, у першу чергу, установи, з якими ЗВО вже має контакти або налагоджує їх. Наприклад, серед закордонних - Університет Кассіно та Південного Лаціо (Італія), Женевською школою дипломатії та міжнародних відносин (Швейцарія), Університет Генуї (Італія); українських - Національного університету «Кієво-Могилянська академія», Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Маріупольського державного університету, Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича тощо. Ці факти зафіксовані у протоколі №9 від 14.04.2020 р., про що йдеться у Преамбулі ОП. Детального пояснення щодо аналізу ОП українських та закордонних університетів та їх врахування у проектуванні власної ОП експертна група не отримала. В ОП "Міжнародні відносини", які і у відомостях про самооцінювання недостатньо обґрунтовано її особливу своєрідність чи унікальність.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОП підготовлено відповідно до "Стандарту вищої освіти України зі спеціальності 291 "Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії" для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 1003 від 04.08.2020 р." (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2020/08/05/291-mvskrs-magistr.pdf>). ОП у цілому забезпечує досягнення всіх результатів навчання, визначених у вказаному стандарті. Забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми демонструє Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Позитивною практикою в ході реалізації ОП слід виділити активну співпрацю з роботодавцями, які мають можливість вказувати на доцільність змін в даній ОП відповідно до умов ринку праці та галузевого розвитку.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Рекомендації: 1. Мету і цілі ОП можна конкретизувати відповідно до нової Стратегії розвитку університету на 2021-2027 роки з врахуванням потреб ринку праці та регіонального контексту. 2. Залучати майбутніх випускників даної ОП до процесу формування та перегляду ОП. 3. Освоїти позитивний досвід інших ОП "Міжнародні відносини" в українських ЗВО, зокрема, через проведення спільних науково-методичних конференцій з іншими кафедрами ЗВО України, організацію спільних літніх і зимових шкіл для студентів і викладачів, розвиток програм академічної мобільності в межах України (програми національних обмінів "Плацкарт", "САМ Україна" тощо).

Рівень відповідності Критерію 1.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Освітня програма в цілому відповідає оцінці “В” за критерієм 1. Стандарт вищої освіти за визначеною спеціальністю та освітнім рівнем наявний, а програмні результати навчання з ним корелюються. Освітня програма реалізується і переглядається з урахуванням позицій ключових стейкхолдерів і сучасних тенденцій ринку праці, а також розвитку галузі міжнародних відносин. Цілі освітньої програми приведені у відповідність до Стандарту вищої освіти України зі спеціальності 291 “Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії” для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 1003 від 04.08.2020 та Стратегії розвитку Університету. Освітні компоненти, які складають зміст програми, дозволяють в цілому досягти визначених цілей та програмних результатів навчання. ОП оновлюється за участі у цьому процесі всіх стейкхолдерів.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньої програми відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та Стандарту вищої освіти України зі спеціальності 291 “Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії” для другого (магістерського) рівня вищої освіти і становить 90 кредитів ЄКТС. Обсяг (у кредитах ЄКТС) дисциплін вільного вибору здобувачів вищої освіти складає 25% (23 кредити).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов’язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП має чітку структуру; освітні компоненти складають логічну взаємопов’язану систему та дозволяють досягти заявлених цілей та ПРН. Водночас, на нашу думку, варто розширити міжнародно-правову складову ОП (СК5 та СК6), яку забезпечують окремі теми дисципліни “Міжнародна безпека”. Має місце також певна технічна неузгодженість між робочими програмами низки дисциплін з Матрицею відповідності визначених результатів навчання, компетентностей та освітніх компонентів (таблиця 2 ОП). Наприклад, дисципліна “Політичний розвиток і політичні системи країн Світу” (ОК5), згідно з Матрицею, забезпечує 10 компетентностей (ЗК 2, 3, 5, 6, 7 та СК 2, 5, 6, 7, 10) і 2 ПРН (РН 6, 7), але у робочій програмі з цієї дисципліни відображені лише 4 компетентності (ЗК 6 та СК 4 (не відображена у Матриці), 5, 6) та 3 ПРН (РН 5 (не відображений у Матриці), 6, 7). Подібна ситуація і з дисципліною “Комунікаційні технології в міжнародних відносинах”, яка згідно з Матрицею забезпечує 18 компетентностей і 6 ПРН, тоді як у РП вказані 6 компетентностей і 12 результатів навчання. Цю технічну неузгодженість слід якнайшвидше переглянути і виправити (звернувши увагу і на інші дисципліни даної ОП).

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП у цілому відповідає предметній області заявленої для даної спеціальності. Цілями навчання є підготовка фахівців, здатних розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики та міжнародних комунікацій. В цілому обов’язкові компоненти ОП відповідають об’єкту вивчення, оскільки навчальні дисципліни циклу професійної підготовки забезпечують формування у здобувачів освіти основних компетентностей відносно розуміння міжнародних відносин. Але серед переліку дисциплін вільного вибору для студентів магістратури МАГ-МАЙНОР відсутні дисципліни, які б відповідали тематичній спрямованості ОП “Міжнародні відносини”. Крім того дисципліна “Комплексний тренінг”, яка присутня в переліку вибірових дисциплін і забезпечує оволодіння широким колом компетентностей і практичних навичок передбачає лише таку форму контролю, як звіт. З огляду на спрямованість ОП на підготовку фахівців, здатних діяти у міжнародному середовищі та наявність серед стейкхолдерів представництва іноземних організацій в Україні доцільно посилити мовну підготовку здобувачів, зокрема шляхом розширення окремих освітніх компонентів, що викладаються іноземною мовою. Це є актуальним тим більше, що під час зустрічей гарант ОП відзначив недостатньо високий рівень володіння здобувачами даної ОП іноземною мовою (інформація була отримана під час зустрічей 1, 2 і 3).

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Структура ОП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі 23 кредити ЄКТС, що відповідає нормам (25%). Такі дисципліни обираються за відповідним загальноуніверситетським каталогом (<https://www.hneu.edu.ua/mag-majnor-2020-2021/>). Процедура вибору прозора, проста і зрозуміла. Індивідуальна освітня траєкторія регулюється нормами Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНЕУ імені Семена Кузнеця (пункт 4.3) (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-pro-sistemu-vnutrishnogo-zabezpechennya-yakosti-osvitnoyi-diyalnosti-ta-yakosti-vyshhoji-osvity-u-Harkivskomu-natsionalnomu-ekonomichnomu-universyteti-imeni-Semena-Kuznetsya.pdf>), Порядку формування та реалізації вибіркової складової освітніх програм Університету (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/Poryadok-formuvannya-ta-realizatsiyi-vybirkovoyi-skladovoyi-osvitnih-program-HNEU-im.-S.-Kuznetsya.pdf>), Методичних підходів до формування варіативної складової освітніх програм в Університеті (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Methodichni-pidhody-do-formuvannya-variativnoyi-skladovoyi-osvitnih-program-1.pdf>). Але певним недоліком є той факт, що вибіркові дисципліни МАГ-МАЙНОР здебільшого економічного характеру і лише опосередковано мають стосунок до ОП “Міжнародні відносини”. Під час зустрічей з 3 і 4 здобувачі підтвердили можливість вільно обирати дисципліни. Реєстрація на вибірково складову ОП відбувається на підставі заяви, що подається до деканату (<http://elect.hneu.edu.ua/site>).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

У навчальному плані ОП передбачена переддипломна та науково-дослідна практика, під час яких здійснюється набуття загальних та професійних компетентностей, необхідних для подальшого професійного зростання, досвіду самостійної наукової роботи, поглиблення теоретичних знань та отримання практичних навичок у сфері міжнародно-політичних досліджень. Базами практики для здобувачів є установи, з якими укладені відповідні договори: Почесне консульство Республіки Вірменія в Харківській, Сумській, Полтавській та Луганській областях (м. Харків), Харківська міська рада, Харківська громадська організація «Єврорегіон Слобожанщина», Громадська організація «Go Vote», Почесне консульство Французької Республіки (угоди та договори баз практики додаються). Дані освітні компоненти забезпечують цілу низку загальних і спеціальних компетентностей: вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здатність спілкуватися іноземною мовою, креативність, здатність організувати та проводити міжнародні зустрічі та переговори, розробляти, аналізувати і оцінювати дипломатичні та міжнародні документи, здатність виявляти та аналізувати особливості розвитку країн та регіонів, сучасних глобальних, регіональних та локальних процесів, та місця в них України, здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації, оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток та ін. На якість практичної підготовки здобувачів, безперечно, позитивно впливає і залучення їх до участі у міжнародних заходах, організованих структурами місцевих органів влади, відповідальними за міжнародні зв'язки (департаменти із взаємодії з міжнародними агенціями та фінансовими установами, міжнародного співробітництва виконкому Харківської міської ради), та залучення до практичних занять фахівців-практиків. Зокрема, під час зустрічі 5 роботодавці підтвердили факти залучення студентів даної ОП до офіційних заходів Департаменту міжнародного співробітництва виконавчого комітету Харківської міської ради, зокрема прийомів представників іноземних держав. Роботодавці беруть участь у заходах Школи молодого дипломата в ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Організація практики регулюється нормами “Положення про організацію практики студентів у ХНЕУ ім. С.Кузнеця” (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Polozhennya-pro-organizatsiyu-praktyky-studentiv.pdf>). Під час зустрічі 3, здобувачі висловили свої побажання щодо розширення баз практики на даній ОП.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОП передбачає здобуття студентами м'яких навичок (soft skills). Зокрема набуттю соціальних навичок (soft skills) сприяють освітні компоненти як з блоку обов'язкових дисциплін, так і з дисциплін вільного вибору студента. Формами та методами навчання, які сприяють формуванню soft skills та активно використовуються при викладанні навчальних дисциплін ОП, є обговорення й дискусії, проблемно-пошуковий виклад матеріалу, виступи студентів у форматі презентацій, ділові та рольові ігри тощо. Під час зустрічі 4, студенти даної ОП підтвердили, що вони долучаються до громадського життя ЗВО, зокрема беруть участь у щорічному Форумі, присвяченому проблемам людей з інвалідністю (<https://www.hneu.edu.ua/news/regionalnyj-forum-prysvyachenyj-problemam-lyudej-z-invalidnistyu-ptah-nadiyi/>), неформальних зустрічах з представниками установ, підприємств, потенційними роботодавцями (<https://www.hneu.edu.ua/news/neformalna-zustrich-z-dyrektorom-bsts-ab-inbev-efes/>) (<https://www.hneu.edu.ua/news/vidbulasya-vidkryta-zustrich-studentiv-z-kerivnytstvom-golovного-upravlinnya-derzhpratsi-u-harkivskij-oblasti-v-ramkah-vseukrayinskogo-tyzhnya-prava/>), у спортивних проектах і заходах (<https://www.hneu.edu.ua/news/onlajn-proekt-zroby-krok-nazustrich-sportu/>), залучаються до інтерактивних лекцій з різних актуальних тем (<https://www.hneu.edu.ua/news/provedeno-interaktyvnu-lektsiyu-z-prav-lyudyny/>) тощо. Варто зазначити, у робочих програмах здобуття студентами м'яких навичок не відображається. Самі викладачі під час

зустрічей фокус-груп підтвердили, що такі навички забезпечуються під час навчального процесу (робота у команді, комунікативність тощо).

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Зміст освітньої програми враховує вимоги професійного Стандарту вищої освіти України зі спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 1003 від 04.08.2020 р. (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2020/08/05/291-mvskrs-magistr.pdf>).

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Відповідно до Тимчасового положення про організацію освітнього процесу в ХНЕУ імені С.Кузнеця, ухваленого Вченою радою 21.12.2015 (протокол №6) та затвердженого наказом ректора 31.12.2016 (№251) (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Tymchasove-polozhennya-pro-orhanizatsiyu-osvitnoho-protsesu-v-HNEU.pdf>) тривалість навчального тижня для здобувачів не повинна перевищувати 54 академічні години (1,5 кредити ЄКТС), а навчальний день - не більше 9 академічних годин. Навчальний час, відведений для самостійної роботи студента, визначається навчальним планом і становить не менше 1/3 і не більше 2/3 загального обсягу навчального часу, відведеного для вивчення конкретної навчальної дисципліни. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, але містить певні недоліки. Так, в усіх дисциплін навчального плану, які передбачають отримання 5 кредитів ЄКТС (ОК 3, 4, 5, 6, 7, 8) відведено 110 годин для самостійної роботи здобувачів (лише 40 аудиторних), що перевищує 2/3 загального обсягу навчального часу на 10 годин (навчальний план додається). Цей недолік доцільно виправити через коригування кількості годин, відведених для аудиторної роботи. Водночас спостерігається певна асиметрія у розподілі кредитів між різними видами практики (переддипломна - 8 кредитів, науково-дослідна - 1 кредит ЄКТС). Варто усунути таку диспропорцію.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти не відбувається, але під зустріччю з Гарантом ОП експертна група отримала запевнення, щодо започаткування найближчим часом такої форми навчання.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

1. Високий рівень залучення роботодавців до освітнього процесу (практичні заняття, надання баз практики, залучення студентів до міжнародних заходів). 2. Зручний механізм вибору дисциплін МАГ-МАЙНОР (умовна назва вибіркового навчального дисциплін, які обираються студентами для включення до свого індивідуального навчального плану на даній ОП).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Недоліки: 1. Має місце технічна неузгодженість між РП низки дисциплін з Матрицею відповідності визначених результатів навчання, компетентностей та освітніх компонентів (таблиця 2 ОП). 2. Недостатня кількість вибіркового дисциплін для студентів ОП серед дисциплін вільного вибору для студентів магістратури МАГ-МАЙНОР, які б відповідали даній ОП. 3. Певна асиметрія у розподілі кредитів між різними видами практики (переддипломна - 8 кредитів, науково-дослідна - 1 кредит ЄКТС). 4. У робочих програмах не відображене здобуття студентами soft skills. 5. Слабка мовна підготовка здобувачів даної ОП. 6. В усіх дисциплін навчального плану, які передбачають отримання 5 кредитів ЄКТС відведено забагато годин на самостійну роботу здобувачів (більше 2/3 загального обсягу навчального часу). Рекомендації: 1. Розглянути можливість впровадження нової спеціалізації або minor з умовною назвою "Міжнародна політична регіоналістика" або "Міжнародні організації", що дасть можливість ефективно задіяти кадровий і ресурсний потенціал університету та достатньо розвинути мережу міжнародних центрів, які функціонують на базі ЗВО, і водночас посилити співпрацю з відповідними міжнародними організаціями, які діють в Україні. 2. Включити навчальну дисципліну "Комплексний тренінг" в перелік загальнообов'язкових дисциплін та

застосувати форму контролю залік або іспит, змінити форму контролю для дисципліни “Геополітика та геостратегія” та “Комунікативні технології у міжнародних відносинах.” 3. Посилити мовну підготовку здобувачів даної ОП. 4. Урізноманітнити перелік вибіркових дисциплін для студентів ОП серед дисциплін вільного вибору для студентів магістратури МАГ-МАЙНОР і зорієнтувати їх на формування компетентностей і “soft skills”, а не результатів навчання, які формують дисципліни професійного блоку. В анотаціях до цих вибіркових дисциплін застосувати компетентнісний підхід. 5. Зменшити кількість кредитів за ОК “Переддипломна практика”. 6. Наповнити освітні компоненти можливістю набуття гнучких навичок або “soft skills” та відповідно прописати їх у РНД.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Загалом ОП відповідає даному критерію. Зміст освітньої програми враховує вимоги професійного Стандарту вищої освіти України з даної спеціальності. Зміст ОП відповідає предметній області спеціальності “Міжнародні відносини”, має чітку структуру, а ОК дозволяють досягти заявлених цілей та ПРН. Обсяг ОП реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. Здобувачам освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії шляхом індивідуального вибору навчальних дисциплін в обсязі 25% від загальної кількості кредитів за ОП, тематики магістерських робіт. ОП передбачає набуття здобувачами необхідних практичних навичок під час проходження дослідної та переддипломної практики, забезпечує формування соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям ОП. Незважаючи на низку слабких сторін за критерієм 2, слід наголосити на тому, що вони здебільшого мають технічний характер, не є критичними і можуть бути відкориговані найближчим часом.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Експертна група ознайомившись з правилами прийому (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/08/Pravyla-pryjomu-do-HNEU-2020.pdf>) визначила, що правила є чіткими, зрозумілими та дискримінаційних положень не мають. Проте варто було б розробити зміст-глосарій на початку документа для спрощення для ознайомлення абітурієнтами. Також на сторінці ЗВО (<https://www.hneu.edu.ua/normatyvni-dokumenty/pravyla-pryjomu-do-hneu-im-s-kuznetsya/>) наведені різні пункти правил прийому для більш детального ознайомлення з різними категоріями. Під час проведення зустрічі з дані факти були підтверджені.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Експертна група ознайомившись з додатком №3 правил прийому до ХНЕУ імені С. Кузнеця у 2020 році зі змінами від 12 травня 2020 року (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/Dodatok-3-Pravyla-pryjomu-2020.pdf>), визначила, що вступ на дану ОП відбувається шляхом складання фахового іспиту та ЄВІ. Конкурсний бал ЄВІ з іноземної мови 100 балів сторінка 7 правил прийому. Крім того, ЗВО оприлюднило строки вступу на дану ОП (<https://www.hneu.edu.ua/vstup-za-osvitnim-stupenem-magistra/rozklad-vstupnyh-ekzameniv/>). На сайті ЗВО також розміщено програму фахового вступного випробування на ОС “магістр” спеціальності 291 ОП “Міжнародні відносини” (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/Mizhnarodni-vidnosyny-2020.pdf>). Варто зазначити, що зміст фахового вступного випробування містить значний відсоток питань з курсу “Політологія” і тільки 2 курси з міжнародних відносин: “Теорія міжнародних відносин”, “Міжнародні відносини та світова політика”.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час проведення експертизи не виявлено випадків перезарахування результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти в рамках даної ОП, проте встановлений факт перезарахування в рамках іншої освітньої програми. ЗВО регламентує чіткі та зрозумілі визнання результатів навчання, які були набуті в інших ЗВО. Вони є доступними

для усіх учасників освітнього процесу та регламентуються “Положенням про порядок переведення студентів та поновлення відрakovаних осіб в Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця” (2016) (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-proporyadok-perevedennya-studentiv-ta-ponovlennya-vidrakovanykh-osib-v-HNEU.pdf>). Експертна група ознайомила з “Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу у ХНЕУ ім. С. Кузнеця” (2016) (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-proporyadok-realizatsiyi-prava-na-akademichnu-mobilnist-uchasnykiv-osvitnohoprotsesu-u-HNEU.pdf>). Проте факти перезарахування в рамках академічної мобільності даної ОП відсутні. Крім того, ЗВО веде переговори щодо впровадження програми подвійного диплому з Женевською школою дипломатії та міжнародних відносин (Швейцарія).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Експертній групі вдалось встановити, що в ЗВО наявна нормативна база щодо неформальної освіти, а саме: “Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті в Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця” (2020) (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Polozhennya-proneformalnu-inf-osvitu.pdf>), “Положення про організацію інклюзивного навчання у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця” (2019) (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Polozhennya-proorganizatsiyu-inklyuzivnogo-navchannya.pdf>). В ході зустрічей встановлено, що здобувачі вищої освіти проінформовані про можливості неформальної освіти. Проте поки практик зарахування цих результатів за даною ОП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання за ОП є чіткими та зрозумілими, щорічно оновлюються та вчасно оприлюднюються на веб-сайті ЗВО. Розроблена нормативна база щодо визнання результатів навчання, здобутих в інших ЗВО та у неформальній освіті. Створені умови для академічної мобільності, комфортного вступу, та отримання неформальної освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкі сторони: 1. Відсутність фактичної реалізації права на академічну мобільність здобувачами вищої освіти, а також зарахування результатів навчання, здобутих у неформальній освіті. 2. Зміст фахового вступного випробування містить значний відсоток питань з курсу “Політологія” і тільки 2 курси з міжнародних відносин: “Теорія міжнародних відносин”, “Міжнародні відносини та світова політика”. Рекомендації: 1. Експертна група рекомендує активізувати діяльність щодо залучення здобувачів вищої освіти до програм академічної мобільності, підвищити рівень їх поінформованості щодо можливостей та вимог до зарахування результатів навчання, здобутих в інших ЗВО та у неформальній освіті. Розширити партнерську базу ЗВО з метою реалізації міжнародної академічної мобільності для даної ОП (передусім Erasmus+). 2. Адаптувати зміст фахового вступного випробування до потреб даної ОП, додавши такі навчальні модулі як: “Історія міжнародних відносин”, “Зовнішня політика України”, “Дипломатична та консульська служба” тощо.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Враховуючи наведені сильні та слабкі сторони й рекомендації щодо удосконалення ОП в контексті доступу до освітньої програми та визнання результатів навчання, експертна група дійшла висновку, що ОП загалом відповідає Критерію 3, а виявлені недоліки не є суттєвими.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Освітній процес за ОП «Міжнародні відносини» передбачає такі форми та методи навчання: лекція; практичні/семінарські заняття; консультації; самостійна робота; контрольні заходи; практична підготовка. Для оцінювання результатів застосовуються поточний та підсумковий контроль. Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів зафіксовані у тимчасовому положенні «Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою», затверджене наказом ректора ХНУ ім. С.Кузнеця № 1 від 30.08.2013 р. (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Tymchasove-polozhennya-Pro-roryadok-otsinyuvannya-rezultativ-navchannya-studentiv.pdf>). Експертна група зауважила незначні технічні огріхи у деяких РП, зокрема у частинах, де описані критерії оцінювання відповідної дисципліни. Наприклад, у РП «Геополітика і геостратегія» на лекціях здобувач має можливість отримати до 9 балів; на семінарських заняттях: за усні доповіді - до 10 балів, за участь у дебатах - до 20 балів, за презентації - до 24 балів, за написання поточної контрольної роботи - до 12 балів; за самостійну роботу - до 12 балів; семестровий залік - до 12 балів. У загальній сумі студент може отримати 99 балів (потрібно 100 балів). Доцільно переглянути усі РП освітньої програми на предмет таких можливих неточностей і виправити їх за необхідності. Студентоцентроване навчання і викладання забезпечує система організації навчального процесу з вільним вибором його вибіркової складової. Після засвоєння певної дисципліни ОП студентам пропонується взяти участь в опитуванні щодо якості викладання дисципліни, використаних методів навчання та оцінювання. Результати опитування використовують у разі необхідності з метою запровадження заходів щодо покращення, оптимізації освітнього процесу. Проведені зустрічі зі здобувачами, адміністрацією та НПП це підтверджують. Середнє значення задоволеності якістю освітньої програми серед опитаних здобувачів ОП - 91,9%. (протокол № 13 засідання кафедри міжнародного бізнесу та економічного аналізу від 26 червня 2020 р, документ додається). Форми і методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених ОП цілей та ПРН, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу, принципам академічної свободи. Практична підготовка забезпечує формування у студентів професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень в реальних виробничих умовах.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Здобувачі освіти своєчасно забезпечуються повною та актуальною інформацією про освітній процес. Студенти, роботодавці та інші зацікавлені особи мають змогу ознайомитись з ОП, навчальним планом, графіком організації навчального процесу на сайті університету/факультету (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/OPP-291-Mizhнародni-vidnosyny-Magyst-2020.pdf>). На початку викладання кожної дисципліни викладачі усно ознайомлюють здобувачів з її особливостями. Загальну інформацію про дисципліни, що вивчаються студенти можуть отримати на сайті ЗВО (<https://www.hneu.edu.ua/informatsijnyj-paket-magistr-mizhнародni-vidnosyny/>). Але ця інформація не є повною. За наведеним посилання було б варто розмістити силабуси дисциплін (або робочі програми), де б містилися більш деталізовані відомості про ці освітні компоненти, чіткі критерії оцінювання. Також слід вчасно оновлювати дану сторінку (станом на 27 жовтня 2020 року тут розміщене посилання на дисципліну «Релігія у постсекулярну добу» яка вже не викладається, а не на нову дисципліну «Міжнародна діяльність політичних партій, неурядових організацій та суб'єктів місцевого самоврядування»). В електронній формі також доступні розклад занять (<http://services.hneu.edu.ua:8081/schedule/selection.jsf>), інформація про порядок та критерії оцінювання тощо. Загалом здобувачі освіти та представники студентського самоуправління під час проведених зустрічей підтвердили свою поінформованість про різні аспекти організації освітнього процесу.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти залучаються до реалізації наукових тем кафедр. У даному випадку це кафедра міжнародного бізнесу та економічного аналізу. Науковим напрямком кафедри є міжнародні економічні відносини, що не повною мірою корелюється з ОП спеціальності «Міжнародні відносини». Але значна кількість здобувачів обирає теми для досліджень, що знаходяться у тематичній площині спеціальності. Дослідження здійснюються під керівництвом викладачів (здобувач сам обирає викладача, консультації якого хотів би отримувати). Активна наукова співпраця викладачів і здобувачів відбувається навіть в умовах карантину (наприклад, здобувачка Н.Микитчук вже підготувала дві статті з політичної регіоналістики під керівництвом проф. О. Кузя). Можливості для апробації результатів наукових досліджень студентів забезпечуються через виступи на всеукраїнських та міжнародних студентських наукових конференціях, публікацію статей, участь у спільних дослідницьких проектах. Заохочується апробація дипломних робіт через публікації статей, у т.ч. у зовнішніх виданнях. Найкращі студентські есе друкуються у збірниках студентських робіт. В університеті є низка власних видань («Молодіжний вісник», «Освіта через наукові дослідження»). Здобувачі мають позитивний досвід публікацій у фахових виданнях (наприклад, Ю. Григорова, М. Полупан, Н. Микитчук та ін.). Студенти беруть активну і результативну (наявні дипломи призерів) участь у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт. Так, студентка ІІ курсу магістратури М.Полупан здобула призове місце у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт («Міжнародні відносини») (керівник А.Пастушенко). Здобувачі також беруть участь у регіональних конкурсах наукових робіт. Поєднання навчання і досліджень відбувається також через роботу гуртків: «Політична регіоналістика», який працює згідно

затвердженого плану під керівництвом проф. Кузя О. М.; «Європейські студії» (керівник – доц. Потоцька Ю. І.; «Міжнародні конфлікти у світовій політиці» (керівник – доц. Жеребятнікова І. В.). Сприяє цій роботі і доступність до бібліотечних та інших інформаційних ресурсів університету. Наукова діяльність в умовах дотримання норм академічної доброчесності (студенти ознайомлені з правилами етики дослідника, усі роботи перевіряються на самостійність, існує механізм реагування на прояви порушення академічної доброчесності, діють комісії університету і факультету з академічної доброчесності тощо). До координування наукової діяльності здобувачів долучені також органи студентського самоврядування (зокрема наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених університету).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Викладачі ОП активно займаються науковою роботою, підвищують рівень оприлюднення результатів наукових досліджень (зокрема, наявні публікації у зарубіжних рецензованих виданнях, та виданнях, які індексуються провідними наукометричними базами як SCOPUS та Web of Science), беруть участь в роботі наукових конференцій. Експертна група вважає, що не всі публікації НПП даної ОП відповідають спрямуванню дисциплін, що викладаються. Значна кількість публікацій стосуються міжнародних економічних відносин чи економіки в цілому, що не завжди корелюється зі змістом дисциплін (напр., публікації проф. К. Наумік-Гладкої). До того ж частина наукового доробку старша за 5 років (напр., доц. І. Жеребятнікова), що вказує на необхідність окремим викладачам активізувати свою наукову діяльність у рамках тих навчальних дисциплін, які вони читають. Крім того, переважна більшість викладачів підвищує свою кваліфікацію на базі ЗВО, а не в інших установах та інституціях. Процес оновлення освітніх компонентів знайшов відображення у рішенні Вченої ради ХНЕУ ім. С. Кузнеця від 23.09.2020 (протокол №4) (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/OPP-291-Mizhnarodni-vidnosyny-Magystr-2020.pdf>). Тут були зафіксовані зміни - дисципліна “Релігія у постсекулярну добу” була замінена на “Міжнародна діяльність політичних партій, неурядових організацій та суб’єктів місцевого самоврядування”. Рішення про запровадження нової навчальної технології приймається безпосередньо науково-педагогічним працівником, який викладає певну навчальну дисципліну, на основі аналізу вимог ринку праці, проведення наукових досліджень, аналізу отриманого зворотного зв’язку від здобувачів вищої освіти (опитування щодо якості викладання дисципліни, використаних методів навчання та оцінювання). Лист оновлення та перезатвердження РПНД знаходиться зазвичай на с. 2 робочої програми навчальної дисципліни.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов’язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

В університеті навчання, викладання та наукові дослідження пов’язуються з інтернаціоналізацією діяльності. У ЗВО ухвалена “Стратегія інтернаціоналізації університету” (<https://www.hneu.edu.ua/strategiya-internatsionalizatsiyi/>). Вона надає реальних можливостей учасникам освітнього процесу (викладачам, здобувачам вищої освіти) залучатися до різноманітних форм міжнародної освітньої співпраці. Першим стратегічним завданням ЗВО задекларовано “забезпечення позиціонування Університету у світовому освітньому просторі на основі формування достойного іміджу Університету (бренда), міжнародної репутації, реалізації ЄКТС, конкурентних переваг у науковій сфері, висвітлення результатів наукової та науково-дослідної діяльності у світовому просторі” (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/Strategic-Plan-HNEU-2013-2020-years.pdf>). Забезпечення позиціонування ЗВО у світовому освітньому просторі відбувається зокрема і через міжнародну діяльність. Різноманітні напрямки міжнародної діяльності університету широко представлені на сайті ВМЗ (<http://depint.hneu.edu.ua/>). Діють програми академічної мобільності, зокрема близько 30 студентів ЗВО стають учасниками програм академічних обмінів (Еразмус+) і мають можливість познайомитися з освітнім процесом в країнах Європи та розвивати свої м’які навички (<http://depint.hneu.edu.ua/%d0%bf%d1%80%d0%be%d0%b3%d1%80%d0%bo%d0%bc%d0%b8-%d0%bo%d0%ba%d0%bo%d0%b4%d0%b5%d0%bc%d1%96%d1%87%d0%bd%d0%be%d1%97-%d0%bc%d0%be%d0%b1%d1%96%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d0%be%d1%81%d1%82%d1%96/>). Але здобувачі саме ОП “Міжнародні відносини” поки що не залучені до таких програм. Студенти даної ОП висловили свою зацікавленість в ідеї впровадження програми подвійних дипломів. На цей момент для ОП “Міжнародні відносини” тривають переговори з іноземними партнерами, зокрема із Женевською школою дипломатії та міжнародних відносин (Швейцарія) щодо запровадження відповідної програми подвійних дипломів з даної спеціальності. Варто зазначити, що механізм організації навчання за програмами подвійних дипломів в ЗВО відпрацьований на належному рівні. Викладачі ОП залучаються до міжнародних стипендійних та дослідницьких програм (доцент Д.С.Коротков: освітній курс «Формування інститутів демократії та громадянського суспільства у Східній Україні», який був організований «Центром студії демократії та культури» (Чеська республіка) та Університетом ім. Т. Масарика (м. Брно, Чеська республіка). Також НПП ОП беруть активну участь у різноманітних міжнародних проєктах. Багато з них є членами міжнародних громадських організацій (громадська організація іспанців, міжнародна організація викладачів французької мови тощо). Ведеться співпраця з іноземними організаціями, університетами (Мадридський університет, ЄБРР та ін.), проводяться спільні конгреси тощо. Через відділ міжнародних зв’язків відбувається постійне інформування здобувачів і викладачів про міжнародні заходи, грантові програми, в яких можна взяти участь. Факти такої співпраці висвітлено на сайті новин ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

1. Задоволеність здобувачів організацією навчального процесу, професійним рівнем викладачів (підтверджується результатами анкетувань і проведених у рамках акредитації зустрічей). 2. Потужна база міжнародних зв'язків університету в цілому. 3. Практика моніторингу студентського середовища на предмет рівня задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання шляхом проведення анкетування. 4. Високий рівень інформаційного супроводження здобувачів освіти, що забезпечується як за допомогою онлайн-засобів, так і роз'яснень академічних наставників та викладачів. 5. Ефективна практика залучення студентів до наукової роботи, поєднання навчання і досліджень в рамках наукових гуртків кафедр, результативність участі у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони: 1. При наявності потужної бази міжнародних зв'язків університету в цілому здобувачі і викладачі ОП "Міжнародні відносини" ще не залучені до них повною мірою (відсутня програма подвійних дипломів, участь у закордонних стажуваннях тощо). 2. Публікації окремих викладачів ОП не відповідають вповні дисциплінам, які вони викладають. 3. У РП не завжди чітко прописані критерії оцінювання, а силабуси (вони є не з усіх дисциплін) взагалі не містять такої інформації. Рекомендації: 1. Підсилити інтернаціональну складову ОП, активізувати діяльність викладачів щодо участі у міжнародних проектах, зокрема в провадженні програм подвійного диплому. 2. Розширити перелік установ та інституцій для підвищення кваліфікації викладачів. Укласти план проходження стажувань НПП кафедри не тільки у тому самому ЗВО, де вони працюють, а й на підприємствах, установах, організаціях, у закордонних університетах-партнерах, з якими співпрацює ЗВО та кафедра міжнародного бізнесу та економічного аналізу. 3. Аналіз силабусів та РП освітніх компонентів дає підстави рекомендувати чітко розділити компетентності і результати навчання, як це передбачено Стандартом вищої освіти України першого (магістерського) рівня вищої освіти, галузь знань 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», спеціальність 29 «Міжнародні відносини» та самою освітньою програмою. Це сприятиме адекватному розумінню всіма учасниками освітнього процесу цілей, змісту і результатів навчання. Також слід чіткіше прописати критерії оцінювання (див. підкритерій 4.2).

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Навчання і викладання за освітньою програмою у цілому відповідають встановленим вимогам. Недоліки є несуттєвими і не перешкоджають досягненню цілей освітньої програми та програмних результатів навчання за умови їхнього якнайшвидшого усунення. Однак, в рамках критерію 4, ОП не має зразкового/інноваційного характеру, тому він відповідає рівню відповідності «В».

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Експертна група дослідила документи ЗВО та виявила, що "Тимчасове положення про організацію освітнього процесу в ХНЕУ" оприлюднено на сайті ЗВО (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Tymchasove-polozhennya-pro-orhanizatsiyu-osvitnoho-protsesu-v-HNEU.pdf>), діє рейтингова система оцінювання навчальних досягнень студентів. У вільному доступі можна знайти тимчасове "Положення про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Tymchasove-polozhennya-Pro-poryadok-otsinyvannya-rezultativ-navchannya-studentiv.pdf>). Під час проведення зустрічей з гарантом ОП та здобувачами вищої освіти були підтверджені факти оцінювання студентів за відвідування лекцій та семінарських занять. Створений проект положення для оцінки та моніторингу результатів, а саме проект "Положення про моніторинг та самооцінку якості результатів навчання студентів у ХНЕУ імені С.Кузнеця" (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/04/Polozhennya-Monitoring-ta-samoosinka.pdf>). Також створено "Положення про облік та моніторинг результатів навчання здобувачів вищої освіти з використанням програмного забезпечення корпоративної інформаційної системи управління ХНЕУ ім. С. Кузнеця" (<https://www.hneu.edu.ua/polozhennya-pro-el-zhurnal/>), Положення "Про порядок формування рейтингу успішності

студентів ХНЕУ ім. С. Кузнеця для призначення академічних стипендій ” (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-pro-poryadok-formuvannya-reytnu-uspishnosti-studentiv-1.pdf>). Під час зустрічі з викладацьким складом та здобувачами вищої освіти експертна група прийшла до висновку, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, доступними для ознайомлення через їх оприлюднення у публічному просторі та усного оголошення викладачами на початку читання навчальних дисциплін. Обізнаність із формами контролю та критеріями оцінювання підтверджена у розмові зі студентами та представниками студентського самоврядування.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Наявний "Стандарт вищої освіти України зі спеціальності 291 "Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії" для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 1003 від 04.08.2020 р." (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2020/08/05/291-mvskrs-magistr.pdf>). Згідно ОП "Міжнародні відносини" (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/OPP-291-Mizhnarodni-vidnosyny-Magyst-2020.pdf>), атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної магістерської роботи за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», ОП «Міжнародні відносини». Також наявне положення "Про атестацію випускників ХНЕУ імені Семена Кузнеця" (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-pro-atestatsiyu-vypusnykiv-HNEU.pdf/>)

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час проведення експертизи експертна група пересвідчилась, що правила проведення контрольних заходів є чіткими та доступними для ознайомлення. Здобувачі вищої освіти мають можливість отримати доступ до силабусів та РП, через сайт персональних навчальних систем (ПНС Moodle) (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/Polozhennya-pro-PNS.pdf>), (<https://pns.hneu.edu.ua/?redirect=0>). Наявна нормативна база "Про порядок оцінювання результатів навчання за накопичувальною бально-рейтинговою системою" (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Tymchasove-polozhennya-Pro-poryadok-otsinyuvannya-rezultativ-navchannya-studentiv.pdf>). Під час зустрічей із гарантом ОП та студентами ЗВО встановлено, що екзаменаційні роботи шифруються. Перевірку письмових робіт проводять члени предметної екзаменаційної комісії тільки у спеціально обладнаному приміщенні ЗВО. Студенти знають про можливості перескладання навчальних дисциплін та процедуру апеляції (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/08/Polozhennya-pro-apelyatsiyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-u-formi-ekzameni-ispytu.pdf>). Крім того, у ЗВО існує "Положення про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця" (2019) (<https://www.hneu.edu.ua/polozhennya-pro-konflikt-sytuatsij-u-hneu/>) Оскарження результатів іспитів не було, що дає підстави вважати, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими та зрозумілими для учасників освітнього процесу.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Наявна значна нормативна база, щодо академічної доброчесності, а саме: "Кодекс академічної доброчесності Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця" (2019) (<https://www.hneu.edu.ua/kodeks-akadem-dobrochesnosti/>), "Кодекс професійної етики та організаційної культури працівників і студентів Харківського національного економічного університету (2008)" (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/Kodeksprofesiynoi-etyky.pdf>), "Положення про комісію з питань академічної доброчесності Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця" (2019) (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/10/Reklament-perevirky-na-unikalnist-Dodatok-L-do-Polozhennya-pro-poryadok-prohodzhennya-rukopysu.pdf>), "Регламент перевірки на унікальність рукописів У ХНЕУ ім. С. Кузнеця". "Додаток Л До Положення про порядок проходження рукопису від його підготовки до видання у ХНЕУ ім. С. Кузнеця, затверджене Наказом №59 від 30.03.2016" (<https://www.hneu.edu.ua/wpcontent/uploads/2019/10/Reklament-perevirky-na-unikalnist-Dodatok-L-doPolozhennya-pro-poryadok-prohodzhennya-rukopysu.pdf>), "Склад комісії з питань академічної доброчесності ХНЕУ ім. С. Кузнеця" (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/Sklad-komisij-zpytan-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>), "План засідань Комісії з питань академічної доброчесності Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця на 2019-2020 навчальний рік" (<https://www.hneu.edu.ua/wpcontent/uploads/2019/12/PLAN->

zasidan-AD.pdf), "Програма розвитку академічної доброчесності у ХНЕУ ім. С. Кузнеця на 2019-2020 навчальний рік (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/10/Programa-rozvytku-AD-u-HNEU.pdf>). Експертною групою під час експертизи було встановлено, а викладацьким складом та студентами ЗВО підтверджено, що в університеті встановлені норми не менше 75% унікальності тексту для усіх видів робіт (крім курсових, кваліфікаційних робіт) та не менше 85 % для курсових та кваліфікаційних робіт. Якщо студентська робота не відповідає нормам унікальності тексту (перевірка здійснюється ліцензійним антиплагіатним програмним забезпеченням StrikePlagiarism), то відповідальна особа на кафедрі повертає відповідну роботу на доопрацювання (2 спроби). На даній ОП жоден студент не був відрахований за порушення правил академічної доброчесності. Експертна група також підтверджує, що у ЗВО активно популяризується академічна доброчесність, визначено чіткі та зрозумілі політики, стандарти і процедури дотримання та протидії порушенням академічної доброчесності, а саме "Програма розвитку академічної доброчесності у ХНЕУ ім. С. Кузнеця на 2020-2021 навчальний рік" (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/Programa-rozvytku-AD-u-HNEU.pdf>), проводяться тренінги з академічної доброчесності (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/10/Akademichna-dobrochesnist-chy-varto-pro-tse-pogovoryty.pdf>) тощо.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Наявна система популяризації академічної доброчесності. Політика ЗВО щодо дотримання принципів та правил академічної доброчесності чітко визначена в нормативних документах. Обізнаність з формами контролю та критеріями оцінювання підтверджена у розмові зі студентами. Проведення іспитів через шифрування письмових екзаменаційних робіт та їх перевірка членами екзаменаційної комісії в спеціально обладнаному приміщенні ЗВО. Розроблена та оприлюднена нормативна база, щодо врегулювання конфлікту інтересів та оскарження результатів контрольних заходів та їх повторного проходження.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Рекомендації: Розглянути можливість створення служби освітнього омбудсмена на рівні ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Загалом даний Критерій у ЗВО дотримується як на рівні реалізації ОП, так і на інституційному рівні. Експертна група визначила, що недоліки є несуттєвими і можуть бути усунуті в ході реалізації ОП.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

За результатами аналізу інформації таблиці 2 відомостей про самооцінювання та за результатами спілкування з фокус-групами встановлено наступне: 1. Науково-педагогічні кадри, які забезпечують підготовку на ОП, мають відповідну академічну та професійну кваліфікацію. З 7 викладачів, які забезпечують спеціальність 291 "Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії" за ОП "Міжнародні відносини" за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, 7 осіб (100 %) мають наукові ступені. Із них докторів наук - 3 ос.; кандидатів наук - 4 ос. 2. Академічна та професійна кваліфікація більшості викладачів відповідають спеціальності загалом та окремим освітнім компонентам, які вони викладають. Окремі викладачі частково не відповідають напрямам освітніх компонентів, які вони викладають, зокрема проф. Наумік-Гладка Катерина Георгіївна (доктор економічних наук) викладає таку фахову дисципліну як "Міжнародна безпека". Двоє викладачів ОП є штатними викладачами кафедри філософії та політології, а на випусковій кафедрі міжнародного бізнесу та економічного аналізу працюють за сумісництвом (гарант ОП та завідувач кафедри філософії та політології - проф. Кузь Олег Миколайович, доц. Коротков Дмитро Сергійович). 3. Результати інтерв'ювання здобувачів освіти свідчать про високий рівень фаховості викладачів та задоволення студентами рівнем викладання навчальних дисциплін (середнє значення задоволеності

якістю освітньої програми серед опитаних здобувачів ОП - 91,9% - протокол № 13 засідання кафедри міжнародного бізнесу та економічного аналізу від 26 червня 2020 р, документ додається).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Встановлено, що усі НПП, які забезпечують реалізацію ОП, пройшли конкурсний відбір та підтвердили свою академічну та професійну кваліфікацію згідно з локальними нормативними актами, які врегульовують питання їх добору. Експертна група підтверджує, що процедури конкурсного відбору викладачів регламентуються Положенням про “Порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) в Харківському національному університеті імені Семена Кузнеця” (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/Polozhennya-pro-poryadok-konkursnoho-vidboru-naukovo-pedahohichnykh-pratsivnykiv.pdf>) та є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму. Під час зустрічей із викладачами було підтверджено процедуру таємного голосування під час обрання на посаду, і жодних скарг щодо прозорості процедури обрання не надходило.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Під час зустрічей із стейкхолдерами з'ясовано, що вони брали участь в обговоренні ОП та організації освітнього процесу й у проведенні практичної підготовки студентів відповідно до підписаних договорів. ХНЕУ ім. С.Кузнеця залучає практиків до організації та реалізації освітнього процесу для проведення лекцій, майстер-класів, відвідування компаній, щорічних ярмарок вакансій, конференцій, соціальних заходів (<http://job.hneu.edu.ua/search/label/%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B7%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F>). Роботодавці беруть участь організації та проведенні виробничої практики, що відбуваються на базі ЗВО та в установах/організаціях роботодавців. Серед них відзначимо: Департамент міжнародного співробітництва Виконавчого комітету Харківської міської ради, Департамент по взаємодії з міжнародними агенціями та фінансовими установами, Виконавчого комітету Харківської міської ради, Харківську торгово-промислову палату, УВКБ ООН в Україні. Наведена вище інформація отримана на підставі проведення фокус груп зі стейкхолдерами та здобувачами вищої освіти ОП “Міжнародні відносини”, ознайомлення з договорами про практику та співпрацю. Під час зустрічей із роботодавцями було підтверджено проходження практики студентами на їхніх базах. Представники роботодавців зазначили, що з ними контактують представники кафедр щодо організації освітнього процесу. Зустріч експертів з роботодавцями дозволила зробити висновок, що взаємозв'язок ЗВО з організаціями носить змістовний характер, роботодавці зазначили, що у такий спосіб отримують можливість доступу до відбору майбутніх фахівців, що здатні до аналітичної та експертної роботи, а отже зацікавленні у набутті наукових знань та навичок здобувачами.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

У процесі інтерв'ю зі студентами, викладачами, менеджментом і роботодавцями підтвердилися факти залучення фахівців-практиків із сфери міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій до аудиторних занять з дисциплін, передбачених освітньою програмою (<https://www.hneu.edu.ua/news/>, <https://www.hneu.edu.ua/anonsy/>). Наприклад, 18 вересня 2020 року відбулася відкрита лекція радника з польових питань УВКБ ООН в Україні Вартана Мурадяна на тему «ООН, 75 років турботи»; 25 вересня 2020 року – лекція Антона Усова, старшого радника з комунікацій Європейського Банку Реконструкції та Розвитку на тему: «ЄБРР: історія, завдання і діяльність в Україні»; 9 жовтня 2020 року – лекція Варвари Жлуктенко, менеджерки з комунікацій у Міжнародній організації з міграції (МОМ), 23 жовтня 2020 року – лекція Саєра Аммара, представника Консультативної місії Європейського Союзу в Україні “Права людини в Україні”. Здобувачі освітнього процесу позитивно відгукуються про професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців, які залучаються до аудиторних занять. На основі співбесіди з адміністрацією університету, завідувачем випускової кафедри та гарантом ОП встановлено, що в майбутньому планується здійснювати більш активне залучення професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців для покращення якості та практичної спрямованості освітнього процесу, зокрема до проведення практичних занять з окремих навчальних дисциплін.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Експертна група засвідчила, що система професійного розвитку в Університеті відповідає інтересам викладачів і сприяє підвищенню якості викладання (зустріч 2). Експертами під час дистанційних зустрічей встановлено, що ХНЕУ ім. Кузнеця відповідно до Положення «Про атестацію педагогічних працівників» (<https://www.hneu.edu.ua/wp->

content/uploads/2018/11/Polozhennya_pro_atestatsiyu_pedahohichnykh_pratsivnykiv.pdf), затвердженого Наказом ректора № 203-К від 31.12.2013 р. сприяє професійному розвитку викладачів через стимулювання цілеспрямованого безперервного підвищення рівня професійної компетентності педагогічних працівників, зростанню їх професійної майстерності, розвитку творчої ініціативи, забезпечення ефективності навчально-виховного процесу. Дотримуючись принципів академічної свободи, кожен викладач має право вільно обирати місце, напрям, тематику, строки (але не рідше ніж один раз на п'ять років) підвищення кваліфікації на підставі Плану-графіку підвищення кваліфікації НПП, що забезпечують ОП у 2020-21 н.р. (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/Plan-grafyk-pidvyshhennya-kvalifikatsiyi-spivrobotnikiv.pdf>). ЗВО підтримує професійний розвиток викладачів за рахунок внутрішньої системи підвищення кваліфікації (<https://www.hneu.edu.ua/bakalavrat-i-magistratura/pislyadyplomna-osvita/>) та Центру підготовки кандидатів до участі у незалежному міжнародному тестуванні щодо оцінювання рівня володіння діловою англійською мовою (BEC). Надані документи, що стосуються професійного розвитку викладачів, підтвердили підвищення кваліфікації у всіх викладачів даної ОП.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В Університеті створено систему заохочення НПП за досягнення в освітньо-науковій діяльності як матеріального, так і нематеріального характеру. “Положення про преміювання науково-педагогічного, наукового, адміністративно-управлінського, навчально-допоміжного та обслуговуючого персоналу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (Додаток К до Колективного договору між ХНЕУ ім. С. Кузнеця та ППО ХНЕУ ім. С. Кузнеця на 2019 – 2020 роки (затверджено на конференції трудового колективу ХНЕУ ім. С. Кузнеця Протокол № 36 від 12.03.2019 р.)” (<https://www.hneu.edu.ua/wpcontent/uploads/2019/08/Kolektyvnyj-dogovor-2019-2020.pdf>) мотивує НПП до здійснення наукової та інноваційної діяльності та має на меті забезпечення змагальності та здорової конкуренції, підвищення мотивації ефективності праці. Зокрема, працівників ЗВО за результатами наукової діяльності можуть преміювати за місяць, квартал, півріччя, навчальний рік, а також інші види премій; розмір премії залежить від виконання показників, перелічених у вказаному вище Положенні (витяги з наказу про преміювання та встановлення добавки додаються). Під час зустрічі 2 викладачі відзначили, що університет сприяє їхній викладацькій майстерності.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

1. Університет використовує науковий та практичний потенціал роботодавців для спільної реалізації освітнього процесу. ЗВО налагодив ефективну співпрацю з представниками державних установ, громадських організацій, експертами галузі тощо. 2. Прозора процедура стимулювання професійного розвитку викладачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкі сторони: 1. Недостатнє залучення професіоналів-практиків, фахівців галузі до проведення семінарських та практичних занять слухачів ОП “Міжнародні відносини”. 2. Слабка публікаційна активність за тематикою ОК (у тому числі й у провідних наукових виданнях). Рекомендації щодо вдосконалення ОП: 1. Експертна група рекомендує уніфікувати та розмістити на сайті ЗВО розгорнуту інформацію про академічну і професійну кваліфікацію викладачів кафедри філософії та політології із гіперпосиланнями на їхні профілі у міжнародних реєстрах вчених (Google Scholar, ORCID, ResearcherID, ResearchGate тощо), а також подати їхню контактну інформацію. 2. Ширше залучати роботодавців, професіоналів-практиків, фахівців галузі до проведення семінарських та практичних занять. Провести необхідну організаційну роботу щодо залучення представників МЗС, міжнародних неурядових організацій, гостьових професорів та викладачів із закордонних ЗВО-партнерів до читання лекцій та проведення семінарських занять для здобувачів ОП. 3. Стажування окремих викладачів, які забезпечують реалізацію ОП на інших кафедрах або структурних підрозділах ЗВО, попри формальну відповідність виконання вимоги обов'язкового стажування, не мають прямого відношення до підвищення кваліфікації в рамках ОП “Міжнародні відносини”, тому рекомендуємо укласти план проходження стажувань НПП кафедри не тільки в тому самому ЗВО, де вони працюють, але й на підприємствах, установах, організаціях, у закордонних університетах-партнерах, з якими співпрацює ЗВО та випускова кафедра, зокрема в рамках програм міжнародної академічної мобільності. 4. Посилити організаційну роботу щодо збільшення кількісних та якісних показників наукових публікацій у періодичних виданнях, які включені до наукометричних баз, рекомендованих МОН, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection відповідно до напрямів освітніх компонентів шляхом умотивування та заохочення ЗВО професорсько-викладацького складу до публікації в авторитетних міжнародних виданнях, що мають високі наукометричні показники (як індивідуального автора, так і у співавторстві із зарубіжним колегою). 5. Через відсутність кафедральної науково-дослідної теми в рамках даної ОП (наявні виключно кафедральні науково-дослідні теми економічного спрямування) рекомендуємо оновити науковий профіль кафедри з метою більшої відповідності спеціальності “Міжнародні відносини”.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Загалом ОП відповідає оцінці “В” за критерієм 6, а зазначені вище слабкі сторони не є суттєвими і не перешкоджають досягненню заявлених цілей та ПРН. В цілому якісний склад НПП, задіяних на ОП, відповідає належному рівню академічної та професійної кваліфікації, присутній активний рівень залученості роботодавців до освітнього процесу, система професійного розвитку забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансова та матеріально-технічна база ЗВО цілком забезпечує визначені ОП цілі та програмні результати навчання (<https://www.hneu.edu.ua/video-pro-universitytet/>). Експертна група ознайомилася з матеріально технічним станом університету (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/04/Materialno-tehniczne-zabezpechennya-zgidno-z-Litsenzijnymu-umovamy.pdf>). Під час проведення дистанційної експертизи експертна група мала змогу побачити в режимі відео-конференції аудиторний фонд факультету, приміщення бібліотеки, гуртожитку (<http://kimb.hneu.edu.ua/%d0%b3%d1%83%d1%80%d1%82%do%be%do%b6%do%b8%d1%82%do%be%do%ba/>), мультимедійні кабінети та необхідну для проведення навчального процесу технічну базу. Бібліотека розмістилася на 5-ти поверхах науково-бібліотечного корпусу (з 3-го до 7-го поверху). Загальна площа бібліотеки 6 тис.кв.м. До послуг читачів відкрито 6 читальних зал, 9 книгосховищ, 7 абонементів наукової та навчальної літератури. Бібліотека поділена на поверхи і розрахована на кожен факультет ЗВО, також наявні сучасно обладнані аудиторії для коворкінгу, в рамках діяльності різноманітних міжнародних центрів (Україно-Марокканський центр, Українсько-Польський центр академічних обмінів, Центр університетської успішності УАФ тощо). Сайт бібліотеки ЗВО дозволяє користуватися співробітникам та здобувачам вищої освіти електронними ресурсами. Надана можливість доступу до наукометричних баз, до підручників, конспектів лекцій. Наявні комп'ютерні класи та аудиторії з мультимедійними проекторами. Відповідно до наданих ЗВО фото-матеріалів умови проживання в гуртожитках є задовільними. Під час зустрічі 4 було підтверджено, що гуртожиток даної ОП знаходиться поблизу від корпусу ЗВО, належним чином обладнаний, а студентські кімнати є зручними для проживання. В гуртожитку постійно чергує технічний персонал.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час роботи у фокус-групах експертній групі вдалося виявити, що заклад забезпечує доступ здобувачів вищої освіти до необхідних ресурсів. Здобувачі вищої освіти, науково-педагогічні працівники підтвердили безкоштовний доступ до інформаційних ресурсів бібліотеки ЗВО. Наявний сайт бібліотеки (<http://library.hneu.edu.ua/page/biblioteka-s-ogodni>). Здобувачі вищої освіти денної та заочної форм навчання під час опитування підтвердили, що вони були задоволені організацією дистанційного навчання. Сайт надає повну можливість доступу до книжок, підручників, конспектів лекцій та наукових статей.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище ЗВО є цілком безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за даною ОП. Керівництво ЗВО та факультету здійснює налагоджену роботу із створення та підтримки освітнього середовища, безпечного для фізичного та психологічного здоров'я студентів. Експертна група під час зустрічі 6 була ознайомлена з аудиторним фондом даної ОП, спеціалізованими кабінетами, читальним залом бібліотеки. В ході роботи експертної групи здобувачі вищої освіти підтвердили, що керівництво ЗВО виділяє кошти на студентські ініціативи та добудовується ще один сучасний коворкінг в одному з корпусів ЗВО.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Організаційна та інформаційна підтримка здобувачів вищої освіти відбувається шляхом їх взаємодії з викладачами, органами студентського самоврядування, соціально-психологічною службою. У ЗВО наявна соціально-психологічна служба (<https://www.hneu.edu.ua/sotsialno-psychologichna-sluzhba-hneu-im-s-kuznetsya/>), яка працює на належному рівні. Під час спілкування з фокус-групами, здобувачі освіти і викладацький склад наголосили на тому, що за потреби є можливість звернутись до психологічної служби за допомогою. Під час зустрічі 8 представник психологічної служби наголосила на тому, що здебільшого здобувачі вищої освіти звертаються за допомогою перед початком сесій. Студентам надається консультативна підтримка в відділі працевлаштування (http://job.hneu.edu.ua/p/blog-page_3.html), методичному відділі (<http://www.depmet.hneu.edu.ua/mou>), деканаті. Під час онлайн-зустрічі здобувачі вищої освіти та представники студентського самоврядування зазначили, що скарг на видачу довідок, або їх несвоєчасність не було.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Експертна група визначила, що реалізація прав на освіту особам з особливими освітніми потребами відбувається відповідно до умов навчання таких осіб (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Umovy-dlya-navchannya-osib-z-osoblyvymy-potrebamy.pdf>), (<https://www.hneu.edu.ua/inklyuziya/>), (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Mozhlyvosti-dlya-studentiv-z-osobovymy-potrebamy.pdf>), “Порядку супроводу осіб з обмеженими фізичними можливостями на території ХНЕУ імені С.Кузнеця” (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Poryadok-suprovodu-osib-z-obmezhenymy-fizychnymy-mozhlyvostyamy-ta-inshyh-malomobilnyh-grup-naselennya-na-terytorii-universytetu.pdf>), “Положення про організацію інклюзивного навчання у ХНЕУ імені С.Кузнеця” (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Polozhennya-pro-organizatsiyu-inklyuzyvnoho-navchannya-1.pdf>). Під час зустрічі зі здобувачами та представники студентського самоврядування експертна група встановила, що ЗВО має досить потужну систему функціонального забезпечення потреб осіб з особливими освітніми можливостями. Під час зустрічі 6 гарант ОП продемонстрував в режимі відео-конференції, що бібліотека та навчальні корпуси забезпечені та обладнані пандусами, ліфтами для людей з особливими потребами. На ОП відсутні студенти з особливими освітніми потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО створено “Положення про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця” (2019) (<https://www.hneu.edu.ua/polozhennya-pro-konflikt-sytuatsij-u-hneu/>), також створена Комісія із запобігання, попередження та боротьби із сексуальними домаганнями та дискримінацією (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/Polozhennya-Pro-polityku-zapobigannya-poperedzhennya-ta-borotbu-z-seksualnymy-domagannyamy-ta-dyskryminatsiyeyu.pdf>). Також наявна система боротьби та усунення можливості корупції в ЗВО (<https://www.hneu.edu.ua/pytannya-zapobigannya-ta-vyuvlennya-koruptsiyi/>). Під час зустрічі зі студентами та НПП фактів конфліктів виявлено не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

1. Активно діючий відділ соціально-психологічної підтримки. 2. Наявність в бібліотеці ліфтів та пандусів для людей з особливими освітніми потребами. 3. Наявні якісні ремонти корпусів, бібліотеки. Близьке місцезнаходження корпусів. 5. Повна забезпеченість комп'ютерними класами та мультимедійним обладнанням. 6. Наявна скринька довіри та гаряча лінія підтримки. 5. Пророблена система нормативно-законодавчого забезпечення системи інклюзивної освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкі сторони: 1. Методичне забезпечення навчальних дисциплін даної ОП потребує оновлення (для викладання курсів використовуються застарілі джерела або велика кількість російськомовних джерел). Рекомендації: 1. Звернути увагу на забезпечення бібліотеки новою навчальною літературою, в тому числі іноземною мовою, виданою упродовж останніх 5 років, щоб забезпечити здобувачам ОП можливість використовувати під час навчання чи наукової роботи нові досягнення та новітні тенденції в освіті і науці. Розширити доступ до електронних

інформаційних ресурсів, які дотичні до даної ОП, зокрема онлайн-ресурсів зарубіжних видань з міжнародних відносин та світової політики.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ОП за критерієм 7 відповідає рівню “В”. Матеріально - технічне забезпечення ОП “Міжнародні відносини” цілком відповідає вимогам і є достатнім для реалізації ОП.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОП відбувається згідно загальноуніверситетської політики та за процедурами внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, які регулюються “Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНЕУ ім. С. Кузнеця” (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-pro-VZYaO-2018.pdf>). Згідно з Положенням, моніторинг та періодичний перегляд ОП здійснюється з метою встановлення відповідності їх структури та змісту до змін вимог законодавчої та нормативної бази, що регулює якість освіти, замовлення ринку праці до якості фахівців, сформованості загальних та професійних компетентностей, освітніх потреб здобувачів вищої освіти. ОП «Міжнародні відносини» переглядається та оновлюється щорічно шляхом обговорення на засіданнях робочої групи, залучаючи до цього процесу здобувачів вищої освіти (протокол № 13 засідання кафедри міжнародного бізнесу та економічного аналізу від 26 червня 2020 р. додається), роботодавців та інших стейкхолдерів (протокол № 11 засідання кафедри міжнародного бізнесу та економічного аналізу від 25 травня 2020 р., протокол № 3 засідання кафедри міжнародного бізнесу та економічного аналізу від 2 жовтня 2020 р. додаються). Експертна група через аналіз наданих документів та зустрічі з гарантом та робочою групою ОП (здобувачами, роботодавцями та іншими стейкхолдерами) підтверджує, що ЗВО дотримується процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі можуть безпосередньо та через органи студентського самоврядування, Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Раду молодих вчених ХНЕУ ім. С. Кузнеця долучатися до процесу перегляду, змін і доповнень ОП «Міжнародні відносини», що регулюється відповідним Положенням (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-pro-VZYaO-2018.pdf>). Так як здобувачі мають право делегувати своїх членів до Вченої ради ХНЕУ ім. С. Кузнеця (студенти та аспіранти складають не менше 10%) (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-pro-VR-HNEU-im-S-Kuznetsya-2018.pdf>), то вони можуть приймати участь в обговоренні та ухваленні ОП, навчальних планів, робочих навчальних планів, графіків навчального процесу. Зворотній зв'язок зі здобувачами ВО у межах ОП здійснюється через анкетування. При інтерв'юванні було встановлено, що здобувачі ВО беруть участь в анкетуванні “Задоволеність якістю освітньої програми здобувачів вищої освіти освітнього рівня “магістр”, 1 року навчання ОП “Міжнародні відносини” (витяг з протоколу № 13 засідання кафедри міжнародного бізнесу та економічного аналізу від 26 червня 2020 р. додається). Для організації опитувань студентів використовуються електронні носії. Питання анкети є зрозумілими для здобувачів. Було з'ясовано, що всі здобувачі вищої освіти мають можливість надавати свої пропозиції щодо змісту проекту ОП, а позиція студентів фіксується під час проведення опитувань, спілкування з кураторами академічних груп. Представники органів студентського самоврядування підтвердили цей факт під час зустрічі 4. Однак, варто відзначити, що зворотній зв'язок із студентством щодо перегляду ОП не є регулярним. Представники органів студентського самоврядування не змогли навести конкретні приклади щодо залученості до перегляду ОП «Міжнародні відносини». В цілому, експерти підтверджують залученість здобувачів до перегляду ОП та робочої групи забезпечення ОП. Проте, чіткого підтвердження з наведенням конкретних прикладів залучення здобувачів до процесів внутрішнього забезпечення якості через органи студентського самоврядування не було здійснено.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

При спілкуванні із роботодавцями, а саме співробітниками Департаменту міжнародного співробітництва Виконавчого комітету Харківської міської ради, Департаменту по взаємодії з міжнародними агенціями та фінансовими установами, Виконавчого комітету Харківської міської ради, УВКБ ООН в Україні (м. Київ) було з'ясовано, що їх залучення не є формальним, але у питаннях перегляду ОП спостерігається деяка епізодичність таких залучень. Підтвердженням взаємодії з роботодавцями щодо моніторингу та перегляду ОП є наявність у кафедри відповідної документації (протокол 9 засідання кафедри міжнародного бізнесу та економічного аналізу від 14 квітня 2020 р.). Роботодавці декларують бажання посилити підтримку даної ОП, що виражається у активній позиції щодо перегляду змісту ОП, зокрема в запровадженні замість навчальної дисципліни "Релігія у постсекулярну добу" дисципліну "Міжнародна діяльність політичних партій, неурядових організацій та суб'єктів місцевого самоврядування". Також підтвердженням взаємодії з роботодавцями є щорічне проходження здобувачами практики в установах-партнерах.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Випуску здобувачів вищої освіти за ОП ще не було. На даний момент у ЗВО розробляється процедура щодо збору, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного росту випускників даної ОП. Адміністрація ЗВО та Гарант ОП під час акредитаційної експертизи повідомили, що у ЗВО наявна практика проведення щороку наприкінці травня-на початку червня зустрічей здобувачів із випускниками факультету консалтингу і міжнародного бізнесу (<https://www.hneu.edu.ua/zustrichi-vypusknykiv/>). На цих заходах здобувачі обмінюються досвідом, виявляють, які компетентності їм потрібні для успішного кар'єрного росту. Експертна група зазначає позитивний характер такої практики та рекомендує продовжувати її впровадження, в тому числі через залучення до цих зустрічей ширшого кола випускників ОП "Міжнародні відносини" (в майбутньому).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Внутрішня система забезпечення якості у ЗВО може адекватно реагувати на недоліки, які були виявлені в ОП. Механізми реакції внутрішньої системи забезпечення якості на недоліки регулюються Положенням (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-pro-VZYaO-2018.pdf>). Загалом, згідно з цим Положенням реагування на виявлені недоліки в ОП відбувається за результатами моніторингу якості освітньої діяльності суб'єктів освітнього процесу на різних рівнях управління, визначаються відхилення фактичних значень від планових, здійснюється самооцінка, приймаються управлінські рішення щодо забезпечення якості освітньої діяльності. Вчасне реагування на виявлені недоліки забезпечується за результатами опитувань здобувачів освіти щодо їх задоволення освітнім процесом (анкетування "Задоволеність якістю освітньої програми здобувачів вищої освіти освітнього рівня "магістр", 1 року навчання ОП "Міжнародні відносини"). Результати цих опитувань Гарант ОП подав експертній групі для аналізу (витяг з протоколу № 13 засідання кафедри міжнародного бізнесу та економічного аналізу від 26 червня 2020 р. додається). Під час зустрічі гарант ОП засвідчив, що за результатами моніторингу проводяться бесіди з окремими НПП, що отримали зауваження, а відповідну інформацію про це фіксують у протоколах засідань кафедри міжнародного бізнесу та економічного аналізу (зафіксовано в тому самому витязі з протоколу № 13). Причинами виявлених недопрацювань, можливо, є необхідність постійного пошуку НПП нових фахових та вибіркових дисциплін, необхідність актуалізації наявних курсів, активнішого залучення фахівців-практиків в галузі до проведення лекційних та практичних занять, тренінгів для ОП "Міжнародні відносини" тощо.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП «Міжнародні відносини» у ХНЕУ ім. С. Кузнеця є первинною, тому результатів зовнішнього забезпечення якості вищої освіти, зауважень та пропозицій, сформульованих під час попередніх акредитацій, немає.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Під час зустрічі зі здобувачами, НПП, гарантом та керівником відділу забезпечення якості освіти та інноваційного розвитку було встановлено, що дотримання внутрішнього забезпечення якості вищої освіти не зводиться лише до наявності певних процедур, адже якість освіти лежить в основі академічної культури у ЗВО. Зі слів керівника відділу забезпечення якості освіти та інноваційного розвитку, ЗВО приділяє увагу популяризації процедур, як з академічної доброчесності, так і загалом дотримання внутрішнього забезпечення якості вищої освіти до усіх здобувачів та НПП.

Наприклад, упродовж навчального року представники відділу забезпечення якості освіти та інноваційного розвитку проводять семінари та тренінги, присвячені дотриманню внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, основам академічного письма та дослідницької роботи (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/Diyalnst-VZYAOIR.pdf>, <https://www.hneu.edu.ua/akademichna-dobrochesnist/>). Забезпечення внутрішньої системи забезпечення якості регулюється Кодексом професійної етики та організаційної культури працівників і студентів ХНЕУ (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/Kodeks-profesiynoi-etyky.pdf>), Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНЕУ ім. С. Кузнеця (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-pro-VZYaO-2018.pdf>). Експертна група зазначає, що у ЗВО сформована культура якості вищої освіти, що сприяє розвитку ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Експертна група відзначає позитивну практику активного залучення роботодавців та інших стейкхолдерів до розроблення та перегляду ОП. Зустрічі зі стейкхолдерами підтвердили наявність постійної взаємодії з роботодавцями. Популяризація серед здобувачів та НПП культури якості, яка сприяє постійному розвитку ОП та освітньо-наукової діяльності за цією програмою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкі сторони: Залучення здобувачів і роботодавців до процесу регулярного оновлення освітньої програми носить епізодичний характер. Рекомендації: 1. Рекомендовано залучати здобувачів і роботодавців до процесу регулярного оновлення (не рідше одного разу на рік) освітньої програми та удосконалення забезпечення якості різних аспектів навчального процесу шляхом створення Ради стейкхолдерів, яка б діяла на регулярній основі. 2. Розглянути можливість створення Асоціації випускників ОП з метою створення умов для освітнього, наукового, культурного і професійного спілкування випускників, студентів та викладачів даної ОП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОП "Міжнародні відносини" загалом відповідає чинним вимогам щодо внутрішнього забезпечення якості освітньої програми, виявлені недоліки не є суттєвими.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила та процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, розміщено у вільному доступі на офіційному сайті ХНЕУ ім. С.Кузнеця (<https://www.hneu.edu.ua/dokumenty-universytetu/>), вони чітко визначені у "Статуті ХНЕУ ім. С.Кузнеця" (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/Statut-HNEU-zatverdzh.-MON-09.12.2019.pdf>), "Правилах внутрішнього трудового розпорядку ХНЕУ ім. С.Кузнеця" (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/pravila-vnutrishnogo-rozporядku-HNEU-2016.pdf>), "Тимчасовому положенні про організацію освітнього процесу в ХНЕУ ім. С.Кузнеця" (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Tymchasove-polozhennya-pro-orhanizatsiyu-osvitnoho-protsesu-v-HNEU.pdf>), "Тимчасовому положенні «Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою»" (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Tymchasove-polozhennya-Pro-poryadok-otsinyuvannya-rezultativ-navchannya-studentiv.pdf>), "Положенні про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу в ХНЕУ ім. С.Кузнеця" (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-pro-poryadok-realizatsiyi-prava-na-akademichnu-mobilnist-uchasnykiv-osvitnoho-protsesu-u-HNEU.pdf>), "Кодексі професійної етики та організаційної культури працівників і студентів в ХНЕУ ім. С.Кузнеця" (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/Kodeks-profesiynoi-etyky.pdf>). Доступність цих документів забезпечується через їх оприлюднення та своєчасне оновлення у разі внесення змін на офіційному

вебсайті університету. Під час інтерв'ювання учасники процесу підтвердили, що вони ознайомлені зі своїми правами й обов'язками, які є доступними та дотримуються їх під час реалізації ОП.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Усі ОП та їхні проекти розміщуються вчасно на офіційному веб-сайті університету (<https://www.hneu.edu.ua/osvitni-programy-hneu-im-s-kuznetsya/>) та (<https://www.hneu.edu.ua/akredytatsiya-osvitnih-program-2020-2021/>). Зі слів стейкхолдерів, вони надавали свої пропозиції та зауваження, які, на їх думку, були враховані. Гарант ОП надав експертній групі таблицю пропозицій, що надійшли під час громадського обговорення та змін до ОП (пропозиції стейкхолдерів щодо змін в ОП Міжнародні відносини додаються).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

В ході експертизи підтверджено факт оприлюднення на офіційному сайті точної та достовірної інформації про ОП «Міжнародні відносини» (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для забезпечення інформаційних потреб усіх учасників освітнього процесу та суспільства в цілому. Даний факт встановлено як на підставі співбесід з усіма групами стейкхолдерів та аналізу сайту. Адреса веб-сторінки, де розміщена ОП «Міжнародні відносини» 2020 р. - (<https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/OPP-291-Mizhnarodni-vidnosyny-Magystr-2020.pdf>). Інформація, яка була оприлюднена щодо освітньої програми та описи усіх робочих програм викладені в достатній кількості. Здобувачі з легкістю можуть зробити проінформований та обґрунтований вибір щодо вступу.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Наявні чіткі та зрозумілі правила щодо прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу, які є у відкритому доступі на офіційному сайті ЗВО. На веб-сайті ЗВО є форма для опитування здобувачів («Магістратура. "Задоволеність якістю ОП"», <http://www.online-opros.hneu.edu.ua/Respondent/GetProfileOfRespondent?idSurvey=1082>), які в такий спосіб долучаються до покращення навчального процесу та освітньої програми. Нормативно-правові акти в ЗВО є доступними для тих, чий права вони реалізують.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкі сторони: Відсутність підтвердження того, що у ЗВО є практика розміщення на офіційному сайті таблиці пропозицій до ОП упродовж одного тижня після закінчення громадського обговорення як необхідна умова гарантування можливості стейкхолдерам подавати свої пропозиції та зауваження до відповідних проектів. Рекомендації: доопрацювати вебсайт ЗВО щодо можливості надання пропозицій та зауважень від стейкхолдерів та інших зацікавлених сторін до відповідних проектів ОП, розміщувати на офіційному сайті таблиці пропозицій до ОП упродовж одного тижня після закінчення громадського обговорення.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОП «Міжнародні відносини» у контексті Критерію 9 відповідає вимогам. ЗВО здійснює освітній процес на належному рівні з дотриманням вимог прозорості та публічності; розроблено та затверджено норми та правила, які визначають права, обов'язки всіх учасників освітнього процесу. В цілому ЗВО реалізує заходи щодо своєчасного оприлюднення ОП, її компонентів, які містять інформацію про цілі, заплановані результати навчання,

інформаційне забезпечення, методи навчання та оцінювання рівня досягнення запланованих результатів навчання, а виявлені недоліки є незначними і відповідно вони не впливають на якість освітнього процесу.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Акредитаційна експертиза ОП “Міжнародні відносини” відбувалася з 22 по 24 жовтня 2020 року в період карантину у зв'язку з пандемією COVID-19. ЗВО виявив бажання провести акредитаційну експертизу в дистанційному форматі і створив необхідні умови для її здійснення. Процедура проведення акредитації була належним чином забезпечена з боку ЗВО – Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця. Жодного натяку на організаційні порушення виявлено не було. Експертна група отримала позитивні враження від спілкування з керівництвом ЗВО, гарантом та усіма стейкхолдерами за ОП. Одним із пріоритетів експертної комісії було визначення перспектив подальшого розвитку ОП. Під час співбесід із гарантом та завідувачем випускової кафедри виявлено, що на кафедрі активно проводяться заходи для підготовки до набору на ОП наступного року. Гарант ОП та викладачі ведуть активну профорієнтаційну роботу, залучаючи до цього здобувачів даної ОП та мають намір посилити практику інтернаціоналізації навчання через відкриття програми подвійного диплому з Женевською школою дипломатії та міжнародних відносин (Швейцарія), а також через розширення програм академічної мобільності в рамках даної спеціальності з польськими університетами. Розмова експертної групи із ректором та керівним менеджментом також підтвердила наміри ЗВО щодо розвитку ОП та приділення їй достатньої уваги. На думку експертної групи, необхідність розвитку інтернаціоналізації даної ОП мотивується різними факторами, в тому числі потребою в розширенні доступу до джерел передових знань, новими можливостями для вибудовування партнерських відносин з провідними університетами та науковими інституціями і установами Європейського Союзу і розвитку навичок міжкультурних комунікацій, а також зміцненням громадянського суспільства, підготовкою кадрів, готових до роботи в умовах глобалізації, а також підвищенням репутації ЗВО.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Таблиця 2 (публікації та ПК) - доповнена.pdf</i>	YYAUf26eWQjEZ2UlwA2OwXaHrJ+NrXy/pgw54Px cJH4=
Додаток	<i>Навчальний план_291_ХНЕУ (2020).pdf</i>	JeA4/lciNBUuPL9/H1wh6eoNTDnBnXnm6buoaGKt vlc=
Додаток	<i>Протокол №11 від 25.05.2020 про участь роботодавців.pdf</i>	c2xz3MVE/ZiGo2ow8GtdnPoA4EUd2iBKXKaMDc7z pZ4=
Додаток	<i>Витяг з протоколу №13 від 26.06.2020 про результати опитування.pdf</i>	VNgvPowUiRa19RGqd4nEgXkjrVdyV+MC+Oocone yoz8=
Додаток	<i>Протокол №3 від 02.10.2020 про участь роботодавців.pdf</i>	qzdqompKAvMflwRraGogyi22TvtCsNuzf73mIGXu D4c=
Додаток	<i>Договір про проведення практики - ГО Go Vote.pdf</i>	rHyZlVQ94gpB4MW8LF5ANKK4VcGYSUzxY+Woya GupoE=
Додаток	<i>Договір про проведення практики - Єврорегіон.pdf</i>	ocgJVBOvQKEaEsBiYRQUBx8uNQ2vrXOFUuHIGb 6Xoo=
Додаток	<i>Договір про проведення практики - Завод Енергомiра.pdf</i>	4ahdmWhyuzsXeYhr7kgfKYSOETTg1PwnDQD/c+S1 ZlU=
Додаток	<i>Договір про проведення практики - Почесне консульство Вірменії.pdf</i>	D6tFQvU4OLkGARMfsoT9Xhqyghsh7v13/ThKJLy ddQ=
Додаток	<i>Договір про проведення практики - Почесне консульство Франції.pdf</i>	lPJL99S2mDtm9/e794V6FXd2Byi7awglCBCIqllloU =
Додаток	<i>Договір про проведення практики - Харківська міська рада.pdf</i>	/tEyuOqhh18tMMgc5bHq4/M4Kw1ijpL17GctJAmC6 Wg=
Додаток	<i>Договір про співпрацю - Харківська торгово-промислова палата.pdf</i>	YaM7OIs/34WqUzZnMjSjlG5L9I+JAquK8c1h6iM2Y hQ=
Додаток	<i>Угода про співпрацю - Департамент міжнародного співробітництва Харківської міськради.pdf</i>	Cx+Xzz4hpHm+rIVAARgAgDNX7DwJngJGfMuSM4 zyDpU=
Додаток	<i>Витяги з наказу про преміювання та встановлення добавки.pdf</i>	TaoTj8WqE4zQkxdVmKam6hm3vFYsZM4RwZE4/E gPRD4=
Додаток	<i>Витяг з наказу про затвердження гаранта ОП.pdf</i>	A/LF98fF+sJO//YlQWnBM2n5fDi8P7ofan5kkvJeId k=
Додаток	<i>Звіт про АД 2019-2020.pdf</i>	ePxOLTojAN+cITxCTUVSKIIdzKc6LDoGl2hpNqofHA 3k=
Додаток	<i>Накази про проведення та звіти про внутрішні аудити (2019-2020).pdf</i>	cN4im2p46wTJHtH/b5ejJwW2wnZR7WuOF+5x6f8 991w=

Додаток	<i>План-графік підвищення кваліфікації (2019-2020).pdf</i>	faNTtwx8RzuZQqLK8kfkKQm7iXjdZuoJSfKvr244QJA=
Додаток	<i>XHEU - Coursera об.2020.pdf</i>	ASCu4xbiJW4eD9IC5o23fbtVFxuN+poeUsRtoHgkLho=
Додаток	<i>Пропозиції стейкхолдерів щодо змін в ОП Міжнародні відносини.pdf</i>	YxZ2+sCSxG7+fAS9xoZ7htQCo8gY23E7oSNRF73hPsa=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Комарницький Михайло Михайлович

Члени експертної групи

Дегтярьов Сергій Іванович

Скидан Максим Ігорович